

IRLAND SOM DANMARKS KONKURRENT PAA DET ENGELSKE MARKED

Af Jørgen Pedersen

Naar der tales om Danmarks Konkurrenter paa det engelske Fedevaremarked, tænkes der i Reglen for Smørrets Vedkommende paa New Zealand og for Flæskets Vedkommende paa Kanada. Grunden hertil er den meget naturlige, at disse to Lande netop i de senere Aar i høj Grad har forøget deres Eksport af de paagældende Varer til Storbritanien.

Der er imidlertid adskillige Forhold, der taler for, at Frygten for disse Landes Konkurrence har været overdreven. Flæskemarkedet synes overhovedet ikke truet¹⁾ og den stærke Forøgelse af den New-Zealandske Smørekseport, der i nogle Aar fandt Sted, var i ikke ringe Grad et Krigsfænomen; i de seneste Aar har denne Eksport nærmest været stagnerende²⁾, og det er ikke udelukket, at et Fald kan indtræde, efterhaanden som New Zealand mere og mere industrialiseres.

Hvorledes dette nu end forholder sig, er det jo ikke givet, at det danske Marked er sikret, selv om denne Konkurrence fra fjerne oversøiske Lande skulde vise sig at være af mindre

¹⁾ Ganske vist har Kanada i de senere Aar forøget sin Eksport af Flæsk til England noget, men U. S. A. er paa den anden Side gaaet stærkt tilbage, hvilket ses af følgende Tal:

	1923 Cwt.	1924 Cwt.	1925 Cwt.
U. S. A.....	2 829 000	1 834 000	1 490 000
Kanada	834 000	1 191 000	1 267 000

²⁾ Eksempelvis skal nævnes at Importen af Smør fra New Zealand i Maanederne Jan.—Sept. har været:

1924.....	863 400 Cwt.
1925.....	1 114 031 "
1926.....	928 697 "

IRLAND SOM DANMARKS KONKURRENT PAA DET ENGELSKE MARKED

Af Jørgen Pedersen

Naar der tales om Danmarks Konkurrenter paa det engelske Fedevaremarked, tænkes der i Reglen for Smørrets Vedkommende paa New Zealand og for Flæskets Vedkommende paa Kanada. Grunden hertil er den meget naturlige, at disse to Lande netop i de senere Aar i høj Grad har forøget deres Eksport af de paagældende Varer til Storbritanien.

Der er imidlertid adskillige Forhold, der taler for, at Frygten for disse Landes Konkurrence har været overdreven. Flæskemarkedet synes overhovedet ikke truet¹⁾ og den stærke Forøgelse af den New-Zealandske Smørekseport, der i nogle Aar fandt Sted, var i ikke ringe Grad et Krigsfænomen; i de seneste Aar har denne Eksport nærmest været stagnerende²⁾, og det er ikke udelukket, at et Fald kan indtræde, efterhaanden som New Zealand mere og mere industrialiseres.

Hvorledes dette nu end forholder sig, er det jo ikke givet, at det danske Marked er sikret, selv om denne Konkurrence fra fjerne oversøiske Lande skulde vise sig at være af mindre

¹⁾ Ganske vist har Kanada i de senere Aar forøget sin Eksport af Flæsk til England noget, men U. S. A. er paa den anden Side gaaet stærkt tilbage, hvilket ses af følgende Tal:

	1923 Cwt.	1924 Cwt.	1925 Cwt.
U. S. A.....	2 829 000	1 834 000	1 490 000
Kanada	834 000	1 191 000	1 267 000

²⁾ Eksempelvis skal nævnes at Importen af Smør fra New Zealand i Maanederne Jan.—Sept. har været:

1924.....	863 400 Cwt.
1925.....	1 114 031 "
1926.....	928 697 "

Betydning, end man havde antaget. Der kunde saaledes være Anledning til at spørge: hvilke Muligheder for en forøget Produktion af Fedevarer, der findes i selve Storbritanien eller i det nærliggende Irland.

Hvad nu England angaar, da skal vi ikke ved denne Lejlighed komme nærmere ind paa Spørgsmaalet, men kun gøre den Bemærkning, at man i England har meget store Vanskeligheder at overvinde, hvis man vil opnaa en Forandring af det engelske Landbrug i intensiv Retning. Paa Grund af de mange Vanskeligheder, der i de senere Aar har taarnet sig op for de engelske Byerhverv, er der ganske vist megen Interesse for Agrarspørgsmaalet i politiske Kredse i England. Men Politikerne selv tænker jo ikke paa at gaa ud at drive intensivt Landbrug, og Befolkningen er saa „gennemindustrialiseret“, nærer saa stor en Kærlighed til Bylivet og til en kort Arbejdsdag med bestemt Timeantal, Weekend og dermed følgende Fodboldkampe, at der skal meget stærke Ting til at lokke Folk til at blive paa Landet; navnlig vil man ikke paalægge sig den Tvang som den omhyggelige Pasning af Kreaturer i en lille Bedrift med intensivt Husdyrbrug paalægger sin Mand. Der er derfor ingen Tvivl om, at der skal megen Nød og Elenighed til i de engelske Byer, og meget gode Kaar i Landbruget, før Indvandringen til Byerne standser. Da der imidlertid i England findes en forholdsvis talrig Rigmandsklasse, der sætter stor Pris paa Jordbesiddelse for de dermed følgende „Herlighedsrettigheders“ Skyld, og som ikke behøver at tage almindelige økonomiske Hensyn, bliver der i England en meget stor Forskel paa Jordens Handelsværdi og den kapitaliserede normale Nettoindtægt, der kan faas af Jorden ved Anvendelse til Landbrug. Dette Forhold gør det naturligvis meget vanskeligt at skaffe nye Brugere nogenlunde gode Kaar uden meget stærke Indgreb i bestaaende Rettigheder eller ved store Ofre fra Statens Side.

Hvad foran er sagt om England gælder naturligvis ogsaa i nogen Grad om Irland. Som Vandringscifrene tydeligt viser, udøver Bylivet en stærkt dragende Magt paa Irlænderen. Tilbage staar dog den Kendsgerning, at Irland fra Arilds Tid har været og fremdeles er et Landbrugsland; endnu ved den i 1926 afholdte Folketælling levede i Fristaten ca. 63 pCt. af Befolkningen i „Landdistrikterne“, og under Bybefolkning har man endda regnet alle, der levede i Landsbyer med over 200

Indbyggere. I Virkeligheden er Landbruget Landets alt dominerende Næringsvej, Byerne lever mest af Handelen med de omboende Farmere, og nogen Eksportindustri af Betydning findes ikke paa Øen¹⁾).

Af Betydning er det ogsaa, at Jordbesiddelsen er langt mindre koncentreret paa Irland end i Storbritanien, og at Selvejet, efter at de forskellige Fæsteopløsningslove har virket, er fremherskende. Med et samlet Areal næsten dobbelt saa stort som Danmarks, og hvoraf kun ca. 15 pCt. ikke kan komme i Betragtning som Landbrugsjord²⁾, havde Irland i 1909 518 200 Landbrugsbedrifter over 1 acre = 0,40 ha, medens Danmark har ca. 200 000 Landbrugsbedrifter over 0,55 ha. Tages Hensyn til Landbrugsarealets Størrelse i de to Lande er Gennemsnitsarealet pr. Brug ikke meget forskelligt i Danmark og Irland. Fordelingen paa de forskellige Brugsstørrelser afviger heller ikke stærkt. Dog er Irland i noget højere Grad et Smaabrugsland end Danmark. I Irland har saaledes 41 pCt. af Landejendommene 6,1 ha og derunder, medens man ved Interpolation for Danmarks Vedkommende kun finder 33 pCt. af Brugene under denne Størrelse. Af større Brug fandtes i Irland med et mere end dobbelt saa stort Landbrugsareal ca. 9200 Brug over 81 ha, medens der i Danmark (1919) fandtes 5374 Brug over 60 ha. Fordelingen af Landbrugsarealet er altsaa saaledes, at Irland har forholdsvis lidt flere Smaabrug end Danmark. Storbrugenes Andel er omtrent den samme som i Danmark, medens Danmark har en noget større Andel middelstore Brug.

Ser man paa Landbrugsarealets Størrelse, og tager man Jordfordelingen i Betragtning, skulde man tro, at Irland vilde

¹⁾ Af en samlet Eksportværdi i den irske Fristat i 1925 paa 41,7 Mill. Lst. hidrørte 37,6 Mill. fra Levnedsmidler eller levende Dyr. De vigtigste Poster var:

Heste	1,9	Mill. Lst.
Levende Kvæg	13,0	" "
Faar og Lam	1,2	" "
Bacon	2,0	" "
Flæsk	0,8	" "
Smør	3,6	" "
Æg	3,0	" "
Øl	5,0	" "

Af Landbrugsprodukter kommer hertil yderligere Hør, Uld, Huder og Skind til et Beløb paa 1,3 Mill. Lst.

²⁾ 15 pCt. af Irlands samlede Areal er Skov, Mose, Vandareal, øde Fjeld, Hede, Veje og Byggegrunde. For Danmarks Vedkommende udgør det tilsvarende Areal ca. 25 pCt.

kunne producere i hvert Fald en Del mere Smør, Flæsk og Æg end Danmark, og dette saa meget mere som saavel den irske Jord som Landets Klima i mange Henseender utvivlsomt er gunstigere end det danske.

Hidtil har Irland imidlertid kun i ringe Grad udnyttet sine Muligheder i saa Henseende. Nogen egentlig irsk Produktionsstatistik foreligger ikke. For Fristatens Vedkommende kan man imidlertid regne sig til et nogenlunde rigtigt Tal for Produktionsmængden. I 1925 var Fristatens Smørudførsel 20,0 Mill. kg, regner man, at Hjemmeforbruget af Smør i Fristaten er 8 kg pr. Individ¹⁾ faar man med en Befolkning paa 2973000 et Forbrug paa 23,8 Mill. kg, hvilket giver en samlet Produktion paa 43,8 Mill. kg. Til Sammenligning hermed skal anføres, at den danske Smørproduktion i Aaret 1924 beregnes til 140 Mill. kg, hvoraf 123 Mill. kg udførtes. Ogsaa følgende Sammenligning af Kvægbesætningerne for 1925 i de to Lande er af Interesse.

	Irske Fristat	Danmark
Malkekøer.....	1 183 000	1 391 000
Kvier med Kalv.....	81 000	481 000
Andet Kvæg.....	2 727 000	886 000
Ialt Hornkvæg...	3 991 000	2 758 000
Faar.....	2 813 000	261 000
Svin.....	732 000	2 517 000
Landbrugsareal ha ²⁾	4 958 000	3 157 000
under Plov ha.....	636 000	1 775 000
i pCt. af Landbrugsarealet..	12,8	56,2
Folketal 1925 ca.	2 973 000	3 435 000

Til yderligere Belysning af irsk Landbrug skal vi anføre følgende mere detaljerede Tal for Arealets Benyttelse. Tallene gælder hele Irland.

	Irland ha 1925	Danmark ha
Kornafgrøder.....	476 500	1 275 049
Rodfrugtarealer.....	369 064	482 254
heraf:		
Kartofler.....	222 619	75 368
Foderroer.....	131 546	365 515
Græs og Grøntfoderarealer i Agermarken.....	1 110 707	866 417

¹⁾ I Storbritanien angives Forbruget af Smør til ca. 7 kg pr. Individ. Af forskellige Grunde maa det antages, at Smørforbruget i Irland er noget større; vi anslaaer det til 8 kg pr. Individ, men det er muligvis endnu større. I New Zealand er Forbruget ca. 12 kg pr. Individ.

²⁾ Tallet for Landbrugsareal og de 2 følgende Tal hidrører fra en Sammenstilling i den irske Publikation: Trade and Shipping, Dec. 1925.

Endvidere har Irland ca. 3259600 ha frugtbar Jord med vedvarende Græs uden for Sædskiftet samt ca. 1033700 ha mindre frugtbare Højlandsgræsgange. Arealet med frugtbare Græsgange er altsaa omtrent af samme Størrelse som det hele danske Landbrugsareal.

Denne Sammenstilling af forskellige Tal giver Indtryk af meget extensiv Drift. Det typiske ved Kvægbesætningen er, at den er anlagt hovedsagelig paa Kødproduktion; dette ses ikke alene af, at Malkekøerne udgør en saa ringe Andel af den hele Hornkvægsbestand, men ogsaa af den ringe Produktion pr. Ko (Mælkeforbruget i Landet maa vel være omtrent som i Danmark). Af Gruppen andet Hornkvæg i foranstaaende Tabel er ca. 1 Mill. Stude paa 2 Aar og derover. Dernæst er det karakteristisk, at Faarenes Antal er stort, medens Svinenes Antal er ringe. Det er endvidere værd at fremhæve, at Tendensen i de senere Aar snarest er gaaet i Retning af Indskrænkning saavel af Kreaturholdet som af det Areal, der er under Ploven. Naar man rejser gennem Irland, kan man ikke undgaa at lægge Mærke til, at „Dyrkningsprocenten“ varierer omvendt med Jordens Frugtbarhed. Ude langs Kysterne, hvor Jorden er af ringere Kvalitet, er Korn- og Rodfrugtmarker det fremherskende Billede i Landskabet, kommer man derimod ind paa Midtlandets fede Jord, ser man næsten udelukkende Græs og løsgaaende Kreaturer. Under mit Besøg i Dublin talte jeg med en Embedsmand i Landbrugsministeriet om dette Forhold; han erklærede, at Jorden i Midtlandet var saa frugtbar, at det ikke betalte sig, at dyrke den, idet Landmændene opnaaede den største Nettofortjeneste ved at lade den henligge med naturligt Græs til Afgræsning af Kreaturer. Jeg spurgte ham da om han ikke mente, at en Mand, der kan ernære sig og sin Familie ved Dyrkning af et Brug paa ca. 6 ha i de forholdsvis magre Kystegne, vilde kunne opnaa en betydelig større Fortjeneste ved Dyrkning af den fede Jord i Midtlandet. Dette mente han naturligvis, der ikke kunde være Tvivl om. Forklaringen paa den forskellige Dyrkningsprocent ligger imidlertid i, at de forskellige Brugsstørrelser er forskelligt repræsenteret i de forskellige Egne af Landet. De mindre frugtbare Kystegne samt Nordirland er Smaabrugenes Land, medens de større Brug er stærkere repræsenteret paa Landets bedste Jord.

Hvorledes dette faar Indflydelse paa „Dyrkningsprocenten“ fremgaar af følgende Tabel:

Brugsstørrelse	Pløjet Areal i pCt. af samlet Areal
1— 5 acres	34,5
5— 10 "	29,7
10— 15 "	28,4
15— 30 "	25,9
30— 50 "	23,8
50—100 "	21,3
100—200 "	17,2
200—500 "	12,5
500 "	8,6

Det, der i første Række interesserer os her, er imidlertid Spørgsmaalet om, hvorvidt de Muligheder for en forøget Eksport af Smør og Flæsk til England, der faktisk er tilstede i Irland, kan tænkes at blive udnyttet i Fremtiden. Angaaende de naturlige Hjælpekilder, der betinger en saadan Produktionsforøgelse, da er disse jo ikke undergaaet nogen Forandring, og man kunde derfor med god Grund spørge, hvilke Ændringer af retlig, økonomisk eller anden Art, der da er sket paa Irland, som kan tænkes at føre til en Forøgelse af Landbrugsproduktionen.

I denne Henseende skal vi pege paa følgende Momenter: 1) Begrænsningen af Udvandringen til Amerika; 2) de vanskelige Kaar for Byerhvervene saavel i Irland som i Storbritanien, hvortil der tidligere har været en meget stor Vandring fra Irland og 3) Løsningen af det nationale Spørgsmaal paa Irland med Home Rule for Nordirland og Oprettelse af Den Irske Fristat.

Hvad angaar Udvandringen, da viser den i Sommeren 1926 afholdte Folketælling i Fristaten ikke nogen Formindskelse i den gennemsnitlige aarlige Udvandring i Perioden 1911—26 i Sammenligning med den foregaaende Periode (1901—11). Det maa imidlertid her tages i Betragtning, at Oprettelsen af Fristaten bl. a. medførte, at den britiske Hær blev trukket tilbage fra Øen. Paa denne Konto menes Fristaten at have mistet ca. 42000 Personer. Endvidere er et betydeligt Antal Soldater enten døde i Udlandet under Krigen eller forblevet i Udlandet efter Krigen Ophør.

Tages dette i Betragtning, er der Mulighed for, at den samlede aarlige Udvandring faktisk er og ogsaa i Fremtiden vil blive mindre end tidligere. Paa den anden Side er Fødslernes Antal stærkt synkende — stærkere end Antallet af Dødsfald. Det kan derfor ikke undre, at det irske Folketal ved den nylig afholdte Folketælling viser sig at have fulgt den nedadgaaende

Linje, det har beskrevet lige siden 1841, saaledes at Folketallet i Fristatens Omraade, der i 1841 var 6548000, i 1926 udgjorde 2973000. Hvis den formindskede Udvandring, der sandsynligvis for Tiden er tilstede, ikke opvejes af det formindskede Fødselsoverskud, er der Mulighed for, at dette stadige Fald i Folketallet vil høre op, og en saadan Ændring i Befolkningsforholdene vil naturligvis kunne føre til en forøget Produktion af de Varer, hvori vi er interesserede.

Med Hensyn til det andet Punkt: Byerhvervenes Stilling, da drejer det sig her saavel om Storbritanien som Irland. For Storbritaniens Vedkommende synes de industrielle Forhold alt andet end gunstige. Den Desorganisation af Verdenshandelen, som dels er foraarsaget af Krigen dels af den derefter følgende protektionistiske Toldpolitik, maatte nødvendigvis ramme et Land som Storbritanien meget haardt. Naar dertil føjes den Forstyrrelse af den økonomiske Ligevægt, som de forvirrede Pengeforhold har foraarsaget, har man Nøglen til de Vanskeligheder, Handel og Industri kæmper med i Storbritanien.

Paa Irland er Forholdene ikke meget forskellige herfra. Landets Industri er væsentligst baseret paa Hjemmemarkedet, men her har man stor Vanskelighed ved at holde den udenlandske Konkurrence Stangen. Tekstilindustrien, der næst efter Ølindustrien vel nok er Landets vigtigste Eksportindustri, udnytter kun en ringe Del af sin Kapacitet. Situationen er da den, at alle Byer i Storbritanien og Irland har en Hær af arbejdsløse, der maa synes et Skræmmebillede for enhver, der tænker paa at søge til Byerne, og der kunde derfor være Grund til at tro, at Indvandringen til Byerne virkelig vilde standse, og Arbejdskraften vende sig mod Landbrugsjorden og føre til en større Produktion netop af forædlede Landbrugsprodukter.

Her er imidlertid flere Momenter, der maa tages i Betragtning: For det første maa man huske, at Løntarifferne i Byerne stadig holdes høje baade i Sammenligning med Lønniveauet før Krigen og navnlig i Sammenligning med Arbejdslønnen i Landbruget. Trods Arbejdsløsheden er det derfor fristende at søge ind til Byerne i Haab om, at man er blandt de heldige, der faar Arbejde til den forholdsvis høje Løn, der betales. Hertil kommer for den irske Fristats Vedkommende, at man har draget den Konsekvens af Arbejdsløsheden i Byerne, at det er Importen af udenlandske Varer, der gør de irske Arbejdere arbejdsløse, og man har derfor indført Beskyttelsestold paa 15 pCt. af Værdien for Tekstilvarer samt Fodtøj og $33\frac{1}{3}$ pCt. for

Møbler og Motorvogne. At disse Forholdsregler tjener til at opretholde Forskellen mellem Landarbejderlønnen og Arbejdslønnen i Byerne og derfor medvirker til Affolkning af Landdistrikterne, synes man ikke at have Øje for.

De irske Landarbejdes Kaar er elendige. Lønnen for gifte Arbejdere er, saa vidt man kan skønne, 10—15 shillings om Ugen og Kosten. Deres Boligforhold er mange Steder usle: en straatakt Hytte med 2 Rum, Lergulv, aabent Ildsted og uden Loft.

Man spørger uvilkaarligt om den gode irske Jord da virkelig ikke kan give sine Dyrkere bedre Kaar? Dette Spørgsmaal er ret vanskeligt at besvare. Der er vel ikke Tvivl om, at saafremt den nogenlunde intelligente Landarbejder kunne komme i Besiddelse af et passende Jordstykke, f. Eks. 8—10 ha middelgod Jord vilde hans Arbejdskraft være betydelig mere værd. Men dette er i Virkeligheden en Umulighed for den ubemidlede, dels fordi det ikke er muligt at faa Kredit paa rimelige Vilkaar, dels fordi de større Jordejere, af hvem Jorden skulde købes, saafremt der var Mulighed for at faa Kredit, vilde holde Jorden i saa høj en Pris, at der alligevel kun blev et tarveligt Udkomme til overs til Brugeren.

Nu skulde man tro, at den lave Arbejds løn vilde føre til en stærk Efterspørgsel efter Arbejdskraft fra de større Landbrugeres Side. Dette sker imidlertid ikke. Paa nogle Egne, særlig de mindre frugtbare, er det nemlig saaledes, at Jorden er udstykket i meget smaa Brug. Disse Smaabrugere vilde ved meget intensiv Drift og forstandigt Samarbejde saavel ved Fremstilling af Produkterne som ved deres Afsætning kunne ernære sig nogenlunde ved deres Smaabrug, men i Stedet for at gøre dette holder saadanne Husmænd med 2—4 ha en Ko eventuelt et Par Kalve og et Æsel; Halvdelen eller mer af Jorden anvendes til Græsning, i Resten dyrkes Korn, eventuelt lidt Roer. Gødning anvendes kun i ringe Grad, og Udbyttet af Jorden er ikke stort, det meste af, hvad der produceres, fortæres i Virkeligheden paa Stedet, og Familiefaderen søger at supplere Indtægten ved at arbejde for andre. De faa større Landbrugere eller Gentlemen-Farmere, der findes paa Egnen, kan da faa al den Arbejdskraft, de ønsker, til meget lav Pris. Og de ønsker ikke megen; thi dels er Arbejdskraften ikke meget effektiv, dels er det alt for fristende at lade Jorden henligge med vedvarende Græs for løsgaaende Kreaturer med særlig Henblik paa Produktion af Kød. Selv om virkelig en mere intensiv Drift af Jorden, omhyggelig Pasning og Fodring

af Malkekvæg kunde give en større Indtægt, saa er dette jo ikke nødvendigt, naar man sidder for smaa Afgifter, hvad man gør, da Kredit ikke kan faas, og Jorden er erhvervet billigt gennem Fæsteafløsningslovene.

Man vil heraf forstaa, at Udsigten til, at de økonomiske og befolkningsmæssige Forhold i sig selv skal føre til en voksende Landbefolkning og en deraf følgende mere intensiv Drift, ikke er meget stor. Byerne og Amerika vil stadig for den unge Irlænder være det forjættede Land. Chancerne for at vinde ved at lade sig indrullere i Byarbejdernes Hærskare er maaske nok mindre end for at tabe, men Haabet for hver enkelt om, at han nok skal blive den heldige, der opnaar en sikker Stilling med høj Løn, gør, at man spiller paa trods af Chancerne.

Det tredie Moment, der kunde tænkes at bevirke et Opsving i irsk Landbrug, er de ændrede politiske Forhold i Landet. I denne Henseende skal vi i det væsentligste holde os til Forholdene i Fristaten; ikke alene fordi denne Del af Øen har opnaaet et mere udstrakt Selvstyre end Nordirland, men ogsaa fordi den patriotiske Stemning, der er fremkaldt ved den nationale Sejr, maa antages at være en Kraft, der eventuelt ogsaa kan udnyttes til et Fremstød i erhvervsinæssig Henseende. Navnlig maa det formodes, at medens Befolkningen var tilbøjelig til at sabotere Lovbestemmelser, der var Landet paa tvunget af det engelske Parlament, vil det med større Taalmod og med en Følelse af patriotisk Pligt rette sig efter de Lovforanstaltninger, der har deres Oprindelse i den af Landets Borgere selv valgte lovgivende Forsamling.

Saa vidt man kan se af det foreliggende statistiske Materiale, har disse ændrede politiske Forhold imidlertid endnu ikke sat sig noget Spor i Landets Næringsliv (se foran om Nedgangen i Antallet af Kreaturer og Tilbagegangen i det dyrkede Areal), men dette skyldes efter ledende Irlænderes Udtalelser de betydelige indre Uroligheder, som Striden mellem Landets to Partier har givet Anledning til.

At den irske Regering har i Sinde at gøre noget for at ophjælpe Landets Næringsveje kan ikke være tvivlsomt, og med Hensyn til Landbruget har dette givet sig Udslag i Vedtagelsen af 3 ejendommelige Love nemlig: Dairy Produce Act 1924, Agricultural Produce (Eggs) Act 1924 og Live Stock Breeding Act 1925.

Loven vedrørende Ægproduktionen skal vi ikke komme nærmere ind paa. Dens Formaal er at sikre, at der ikke fra

Irland eksporteres fordærvede Æg, hvorved man venter at opnaa bedre Priser end hidtil paa irske Æg paa det engelske Marked. Dette forventes saa at bevirke en forøget Produktion af Æg; hvorvidt dette Maal vil blive naaet er tvivlsomt; det er jo nemlig forbundet med Omkostning og Ulejlighed at tilvejebringe absolut friske Æg, og hvis Ansvar og Byrden derved af Eksportørerne lægges over paa Producenterne, er det jo muligt, at de indskrænker deres Hønhold. De andre to Love er imidlertid af betydelig større Vigtighed.

Den vigtigste af de tre Love er The Dairy Produce Act. Formaalet med denne Lov er naturligvis at fremme Produktionen af Mejeriprodukter. Det Middel, hvorved man vil søge at naa dette Maal, er Forbedring af Varens Kvalitet, idet man derved venter at opnaa højere Pris, for derved at gøre Produktionen mere rentabel. Til Kvalitetens Forbedring indeholder Loven Bestemmelser om de hygiejniske Forhold paa Mejerier, Centrifugeringsstationer og alle andre Steder, hvor Smørret eller Fløden behandles. Der fastsættes endvidere Regler for Mejeriernes Indretning og Montering, og Lederne eller Bestyrerne skal godkendes af Landbrugsministeren. Mælkeleverandørerne skal have Betaling for Mælken efter Fedtindhold.

Der etableres en indgaaende Kontrol med Smøreksperten. Loven indeholder saaledes Regler om Smørrets Indpakning, om Indretning af Varehuse og Transportmidler, endvidere om Smørrets Mærkning, idet et særligt Afsnit omhandler Oprettelse af et nationalt Varemærke i Lighed med Lurmærket.

De hidtil nævnte Bestemmelser vedrører i første Omgang kun de Personer eller Selskaber, der modtager, forarbejder eller handler med Landmændenes Produkter. Loven indeholder imidlertid ogsaa Bestemmelser, der direkte berører Landmændene og sætter dem under Kontrol og Polititilsyn. Loven forbyder saaledes Levering eller Salg af snavset eller fordærvet Mælk, ligesom det ogsaa er forbudt at modtage til Forarbejdning eller sælge saadan Mælk.

Kontrollen med, at Lovens Bestemmelser overholdes, sikres ved 3 forskellige Midler: Regulering, Bevilling og Tilsyn. Registrering anvendes især overfor Mejerier; forinden Registrering finder Sted maa Myndighederne sikre sig, at de fastsatte Bestemmelser og Regulativer er overholdt; eventuelt ved forudgaaende Besigtigelse af dertil ansatte Inspektører. Bevillingssystemet anvendes særlig overfor eksporterende Firmaer, og i Bevillingen fastsættes de Bestemmelser, paa hvilke Eksporten maa foregaa.

Tilsyn anvendes naturligvis overalt til Kontrol med, at Betingelserne stadig overholdes. Det udøves dels af Inspektører, dels af Politiet. Angaaende Bestemmelserne om Mejeriernes m. v. hygiejniske Forhold og tekniske Indretning, kan Inspektørerne, naar de finder, at Bestemmelserne ikke er overholdt, fastsættes en Frist, inden for hvilken Forholdet skal være bragt i Orden, og hvis det ikke sker, kan de paagældende idømmes Dagsmulκτη, indtil Reglerne er iagttagne. Iøvrigt virker Tilsynet ved Udtagelse af Prøver saavel af Varen selv som af Emballagen. Saavidt man kan forstaa vil Politiet, der er meget talstærkt i Irland, komme til at spille en fremtrædende Rolle, især ved den Del af Tilsynet, der vedrører Mælkeproducenterne direkte. Set med danske Øjne er denne Form for Kontrol ganske utaalelig.

Lovens Bestemmelser sættes i Kraft, naar Landbrugsministeren finder det formaalstjenligt, ligesom han ogsaa udarbejder Regulativer angaaende de enkelte Lovbestemmelseres Udførelse i Praxis. Til Medvirkning ved Administrationen udnævnes et Raad af Sagkyndige; Reglerne om Registrering af Mejerier m. v. om Tilsynet med Levering af Mælk er sat i Kraft i 1925, ligesom der ogsaa i 1925 er udstedt Regulativer vedrørende Mærkning af Eksportsmør.

Den tredie af de omtalte Love: Live Stock Breeding Act fastsætter Regler for Bevilling til at holde Tyr. Efter denne Lov er Tyrehold uden Bevilling ulovligt. Bevilling gives af eller efter Bemyndigelse af Landbrugsministeren. Forinden Bevilling gives kan Ministeren foranledige Dyret besigtiget af en Inspektør. Ministeren kan efter Samraad med et nedsat sagkyndigt Raad bestemme, hvilken Race af Tyre, der maa holdes i et givet Distrikt. Ministeren kan nægte at give Bevilling eller tilbageholde en given Bevilling og kræve, at den paagældende Tyr slagtes eller kastreres. Dertil ansatte Inspektører eller Politiet har Ret til paa enhver Gaard eller Gaards Jorder at undersøge, hvorvidt en Tyr har Bevilling, og saafremt dette ikke er Tilfældet, vil den paagældende Ejer blive idømt Bødestraf for Overtrædelse af Loven. Denne Lov traadte i Kraft 13. September 1925 og en lignende Lov er i Virksomhed i Nordirland.

Det vil af det foregaaende fremgaa, at saafremt det ved Lovregler og Paabud med deraf følgende Inspektion og Politieftersyn er muligt at fremme en Næringsvej, er der de bedste Udsigter for en Fremgang af Produktionen af animalske Levnedsmidler i Irland.

Hvorvidt det er muligt at opnaa Fremgang ad denne Vej lader sig ikke afgøre med de forhaanden værende Erfaringer. Saavidt mig bekendt, er man endnu intet Sted istand til at paapege sikre Resultater af saadanne Lovforanstaltninger. Under mit Ophold paa Irland aflagde jeg imidlertid Besøg i Landbrugsministeriet og havde der en Samtale med Mr. A. Poole Wilson, der er Chef for den Afdeling af Ministeriet, som har at gøre med Mejeribruget. Man fik Indtryk af, at denne Mand ikke alene sad inde med overordentlig Indsigt paa sit Omraade, men tillige var besjælet af Iver for at fremme Udviklingen inden for sit Felt og havde Tro paa, at man kunde gøre det af de Veje, man var slaaet ind paa. Særlig meget ventede Poole Wilson sig af Klasificeringen og Mærkningen af det irske Smør. Hans Maal var at skabe en Smørkvalitet, der ikke alene var højere end den bedste danske Kvalitet, men langt mere ensartet, og denne Kvalitet skulde have det gamle irske Smørmærke, der havde været i Brug fra Midten af det attende Aarhundrede, da Cork var et berømt Smørmarked. Paa denne Maade vilde efter Mr. Poole Wilsons Mening opnaas, at Prisdifferensen mellem denne Smørkvalitet og det irske Smør, der ikke kunde faa det nationale Mærke, vilde blive saa stor, at man kun vilde producere 1ste Kvaliteten. Den derved opnaaede højere Pris paa Smør vilde gøre det rentabelt at producere Mælk, og Bestemmelsen om, at Betalingen for Mælken skulde ske efter Fedtindhold, vilde ligeledes stimulere Produktionen.

Overfor denne Betragtning bemærkede jeg, at det selvfølgelig er muligt at indsnævre Kvalitetsgrænsen for det Smør, der faar det nationale Mærke, saaledes at denne Kvalitet baade bliver mere ensartet og bedre end det danske Lurmærkesmør, men at man ved at stille Kravene saa store muligvis vilde afskrække mange Landmænd fra overhovedet at producere Smør for Markedet; i samme Retning vilde muligvis de mange Lovbestemmelser og det indgaaende Polititilsyn virke. Mr. Poole Wilson mente imidlertid, at ved kraftig og forstaaende Vejledning fra Ministeriets Side vilde Landmændene snart faa Øje for Fordelene ved rationel Produktion af Mejeriprodukter.

Et af de Forhold, der mest svækker Irlands Stilling paa det engelske Smørmarked, er Produktets sæsonmæssige Fremkomst, som vi skal illustrere med følgende Oversigt over den maanedlige Eksport af Smør fra Fristaten til Storbritanien:

	1925	1926
	Cwt.	Cwt.
Januar	3 720	6 467
Februar	4 192	4 385
Marts	4 933	4 441
April	7 997	8 901
Maj	23 807	31 222
Juni	63 147	77 877
Juli	67 662	87 941
August	61 166	71 203
September	63 787	69 397
Oktober	52 220	—
November	33 090	—
December	17 390	—

Det fremgaar af disse Tal, at Irlands Farmere med Hensyn til Smørproduktionen i ret stor Udstrækning giver sig Naturens Luner i Vold. I denne Retning peger ogsaa Irlands Indførsel af Foderstoffer. Skønt Fristaten har en Hornkvægbestand en Del større end den danske og omtrent samme Antal Malkekøer indførte Fristaten f. Eks. i 1925 kun for ca. 21 Mill. Kr. Oliekager, medens Danmark indførte for ca. 200 Mill. Kr. af denne Vare.

Ganske vist har Fristaten bedre og mere Græs og Hø til deres Kreaturer, men Roer haves kun i ringe Mængde, og Kornproduktionen er som tidligere nævnt langt mindre end den danske.

Det er klart, at selv om det irske Smør naar en nok saa høj Kvalitet, vil dets Marked være usikkert, naar Udbudet saa godt som ganske svigter 3—4 Mdr. om Aaret. Det er imidlertid Poole Wilsons Hensigt ogsaa at hidføre en Ændring i dette Forhold. Det Middel, man i denne Henseende vil anvende, er ikke saa meget Propaganda for en Udvidelse af Roearaet, skønt man netop skulde tro, at dette vilde være særlig anbefalelsesværdigt i et Land med saa forholdsvis mange Smaabrugere. Hvad man tænker paa er en Agitation bl. Landmændene for Opførelse af Siloer til Ensilering af Grøntfoder. Bortset fra, at det er tvivlsomt, om Irland har eller kan skaffe noget værdifuldt Materiale til Ensilage, er det jo nok i langt højere Grad Kraftfoder end Grøntfoder samt bedre Stalde, der tiltrænges til Opretholdelsen af Produktionen af Smør i Vintersæsonen.

Foruden de lige nævnte Foranstaltninger til Smør og Mælkeproduktionens Fremme, maa vel ogsaa den ovenfor omtalte Lov om Kvægavlen kunde bruges i denne Retning og

adskilligt tyder paa at dette ogsaa er Hensigten. Naturligvis vil det være af stor økonomisk Betydning, at man i de Distrikter, hvor man fortrinsvis lever af Kødproduktion, har Handyr af gode kødproducerende Racer, men saavidt man kan skønne, er man netop mer og mer gaaet over til at indføre Tyre af Kødrace ogsaa i Egne, hvor Besætningerne i stor Udstrækning er af Malkepræg; dette vil man kunne hindre ved den nye Lov og derved tvinge Farmerne over i Mælkeproduktion.

At man fra Regeringens Side mener det alvorligt med Ophjælpsningen af Landbruget, særlig Mejeribruget, vil fremgaa af det foregaaende. Spørgsmaalet er imidlertid i hvilken Grad disse Bestræbelser vil lykkes. Svaret paa dette Spørgsmaal kan naturligvis kun Tiden give. Vi skal dog her henlede Opmærksomheden paa nogle af de Momenter, der faar Indflydelse paa Resultatet. Et vigtigt Moment er Folketallet. Hvis det irske Folketal, særlig Landdistrikternes, vedbliver at falde, vil Befolkningspresset ikke fremtvinge Overgang til mere intensiv Drift. Paa dette Punkt modvirker forskellige Faktorer hinanden. Amerikas Begrænsning af Indvandringen og vanskelige Forhold for Byerhvervene virker til Standsning af Faldet i Landbefolkningens Størrelse. Nedadgaaende Fødselshyppighed og Toldbeskyttelse virker i modsat Retning. Selvom Resultatet af disse Faktorer skulde blive Stagnation, eventuelt Tilbagegang af Landdistrikternes Folketal, giver det store Antal Smaabrugere dog Betingelser for Udvidelse af Mælkeproduktionen. Regeringen synes imidlertid ikke i særlig Grad at lægge an paa at faa Smaabrukerne til at kaste sig over Mælkeproduktionen. I denne Retning peger f. Eks. den ovennævnte Udtalelse af Poole Wilson om Indførelsen af Ensilage til Vinterfoder. Siloer egner sig nemlig ikke for Smaabrug; her vil Rodfrugtavl naturligt frembyde sig, idet den giver Arbejdslejlighed og kræver forholdsvis lidt Maskineri. I samme Retning gaar ogsaa en Udtalelse af E. A. M. Morris i en Pjece: „A Brief Survey of Irish Agriculture“ fra 1923, der slutter saaledes: „With an improved administration, new methods of agriculture, better agricultural teaching, a revival of demand (for the British market has already shaken off some of its depression and will expand) there appears to be a very real reason to hope that the best days for the small farmer — the two-horse, fifty-acre man, producing, by his own labour and that of his family, his own corn, and roots, feeding it to his milch cows, his calves, his pigs, his poultry, marketing with improved methods and better systems of transit — are yet to come“.

Hvis man virkelig, saaledes som det altsaa synes, er denne Driftsform, man særlig sætter sit Haab til som Mælkeproducent i stor Stil, vil man sikkert blive skuffet. En Landmand af den irske Type med 50 acres = ca. 20 ha, der sidder for en ringe Afgift, saaledes som de irske Farmere gør efter den billige Fæsteafløsning, føler sig næppe fristet til at foretage nogen væsentlig Forandring i sin Driftsmaade, naar denne er saaledes, at han derved kan opretholde sin tilvante ikke særlig høje Levelod. Udgift til Indkøb af Foderstoffer, Forbedring af Stalde, desuden stærkt forøget Arbejde, der ovenikøbet skal gøres med Omhu og Præcision, og som i de fleste Tilfælde vil kræve lejet Arbejdskraft, er de sikre Følger af en Overgang til udpræget Mælkeproduktion. Fortjenesten derimod er højst usikker og vil i alle Tilfælde ikke virke stærkt tillokkende for en irsk Farmer af denne Type.

De nævnte Lovforanstaltninger vil næppe paavirke ham stærkt. Snarest vil de bevirke, at han indretter sin Drift saaledes, at han mindst muligt falder ind under Statens Kontrol- og Bødesystem. Muligvis vil et gennem mange Aar drevet Oplysningsarbejde kunne ændre dette Forhold; navnlig hvis dette hovedsagelig udgik fra Landmændenes egne Rækker. Lovparagrafer gør det i hvert Fald næppe alene.

Større Udsigt skulde der synes at være til, at Smaabrukerne udvidede deres Produktion af Mejeriprodukter og Flæsk, idet denne talrige Klasse har Brug for forøget og mere lønnende Beskæftigelse. Naar det alligevel kan være berettiget, at man i ledende Kredse ikke venter sig saa meget af denne Gruppe af Landmænd, hænger det sammen med, at disse staar paa et meget lavt Oplysningstrin. Denne Samfundsklasse er gennem Aartier ved Udvandring, dels til Amerika dels Storbritanniens Industricentre blevet tappet for al det Blod, der havde Intel-ligens til at haabe paa og stræbe efter bedre Tilstande. Den sløveste og stupideste Søn i Familien har arvet Hjemmet. Ud over Nøjsomhed har en saadan Mand ikke mange Egenskaber, og at tænke paa, at han skulde udfolde saadanne købmandsmæssige Evner som intelligent Indkøb af betydelige Mængder af Gødningsstoffer og Foderemner, som Opretholdelsen af en stor konstant Mælke- eller Svineproduktion vilde kræve, er utopisk.

Ogsaa her maa det Middel, der skal hidføre en Ændring være et langvarigt Oplysningsarbejde med særligt Henblik paa at give den opvoksende Ungdom Interesse for at udnytte den Mulighed for Arbejdslejlighed og Fortjeneste, som det lille Landbrug giver.

Paa Grundlag af de Erfaringer, jeg har gjort under et Ophold paa Irland samt de Oplysninger om Landbrugsforholdene og de dertil knyttede Lovforanstaltninger, jeg paa anden Maade har skaffet mig, er jeg naaet til den Opfattelse, at der fra Naturens Side er givet Irland Muligheder for at producere meget store Mængder af netop de Produkter, Danmark leverer til det engelske Marked, at Jordfordelingen i og for sig er gunstig for en saadan Produktion, at Befolkningen under Hensyn til dens talmæssige Fordeling mellem Land og By er stor nok til at fremkalde en stærk Forøgelse af Produktionen, men at Landbefolkningens Kvalitet, saaledes som den er blevet under Paavirkning af en usædvanlig Udvandring ikke giver Haab om, at disse Muligheder udnyttes i en nærmere Fremtid, at Agrarforfatningen, præget som den er af en billig Fæsteafløsning og Mangelen paa Adgang til Kredit, ligeledes virker hindrende paa Produktionen af de nævnte Produkter; endvidere at de vedtagne Lovforanstaltninger til Fremme af intensiv og rationelt Landbrug tildels modvirkes af samtidigt indførte Toldforanstaltninger og iøvrigt ikke i deres Virkninger vil svare til Forventningerne, at det, der først og fremmest er nødvendigt for at naa det ønskede Maal, er et langvarigt Oplysningsarbejde, som helst skulde udgaa eller ihvert Fald finde stærk Støtte hos Landbefolkningen selv, og at der som Resultat af alle disse Momenter ikke er Udsigt til, at Irlands Konkurrence paa det engelske Fedevaremarked i en nærmere Fremtid vil blive følelig for det danske Landbrug.
